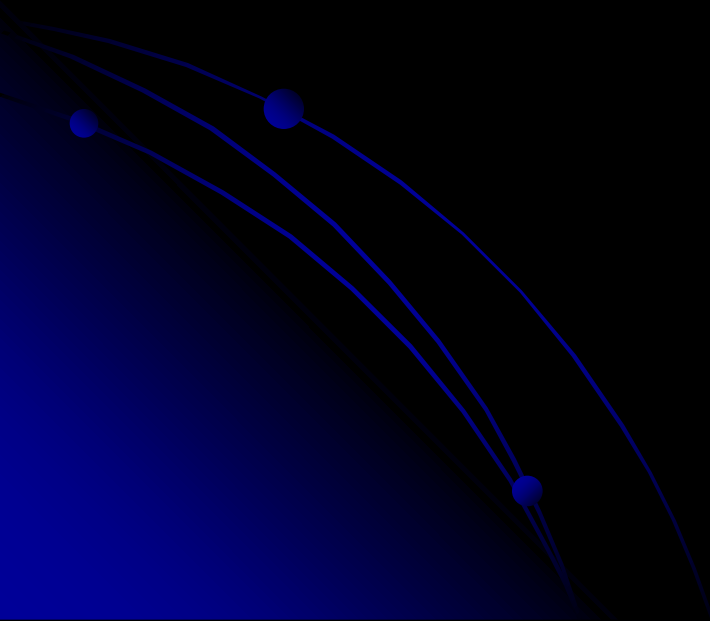
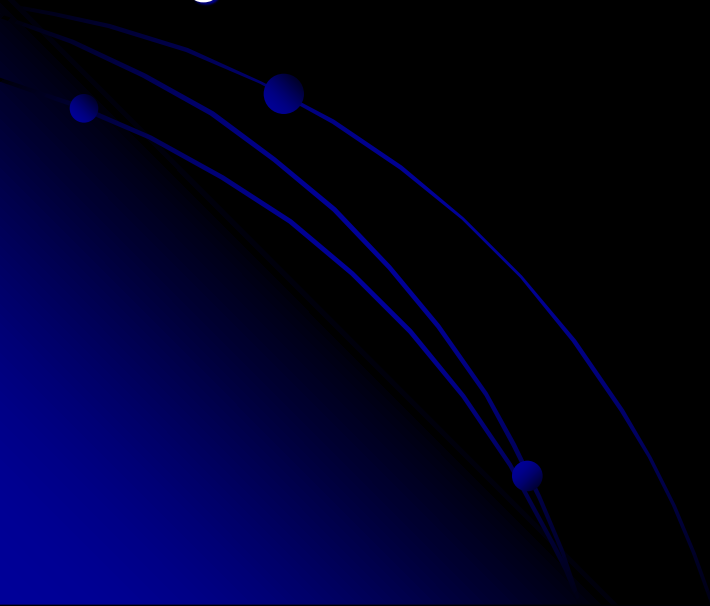

PARAZİTER ZOONOZLAR

Zoonoz parazit nedir ?

- Zoonoz hastalık; herhangi bir hastalığın hayvandan insana ya da insandan hayvana geçmesidir.
- İnsanlarda görülen parazitlerin yaklaşık % 60'ı zoonozdur.
- Veteriner hekim ve insan hekimlerinin birlikte çalışmasını gerektirir.

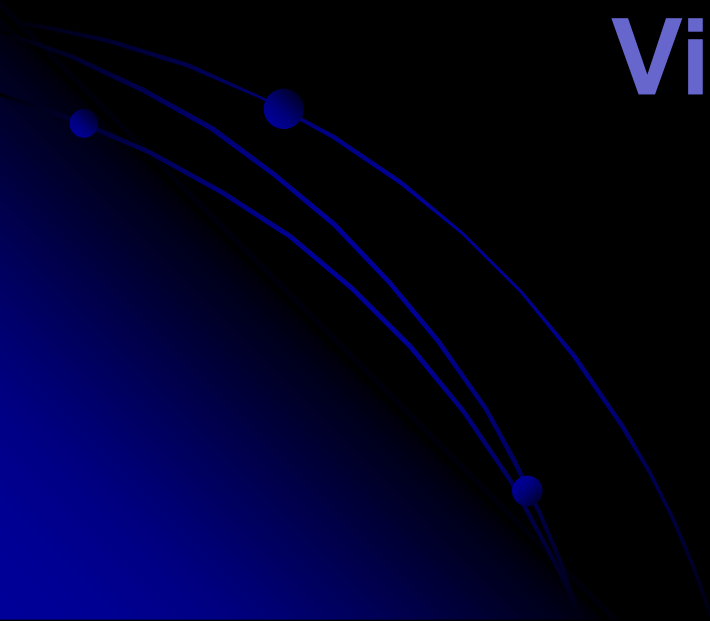
Zoonoz Hastalıkların Etkenleri

Bakteri

Mantar

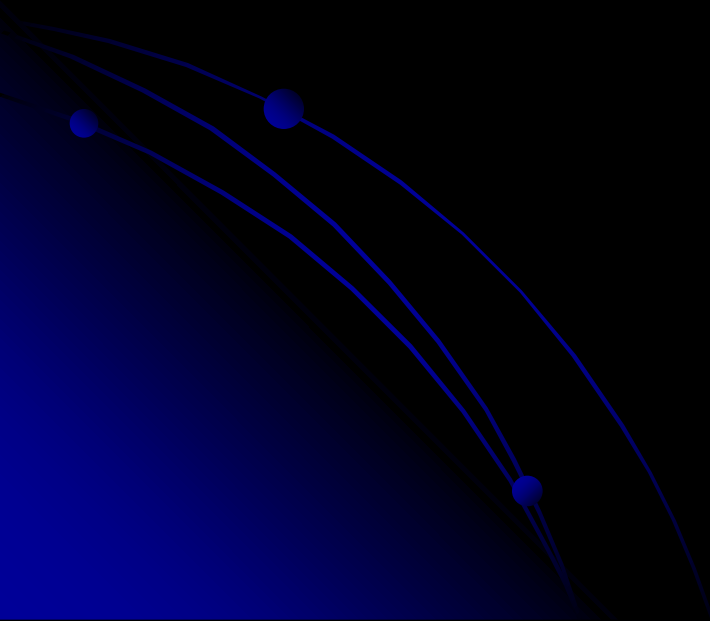
Virus

Parazit

Parazitler ve Hayvanlar

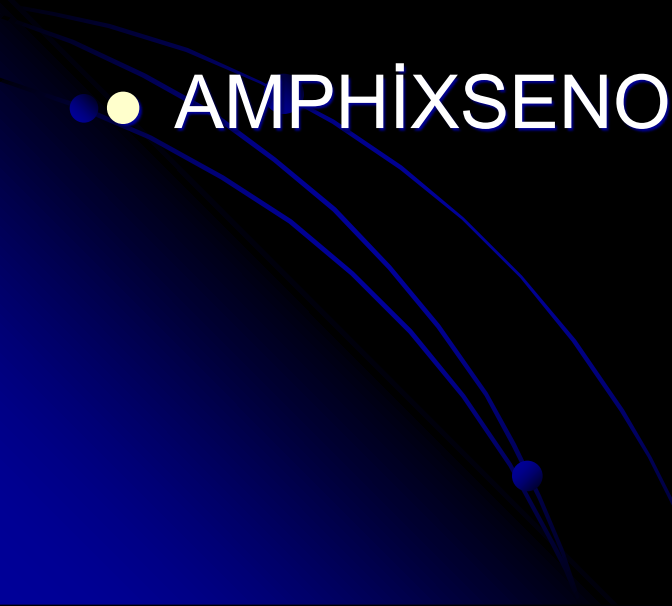
- İnsanlara parazitlerin bulaşmasında pek çok hayvan rol oynar.

Parazitlerin Bulaşma Yolları

- **Hayvan dışkısı**
- Kedi kumları ile temas, hayvanların oyuncakları ile oynamak...
- Kontamine meyve ve sebzeler
- **Kontamine sular**
- **Vektörle (bit, pire, kene, sivrisinek vb.)**
- **Çiğ et ve balık yemek**
- Solunum
- Enfekte insan, hayvan, materyalle temas

Bulaşma kaynağına göre

- ZOOANTROPOZOONOSİS (İnsandan hayvana)
 - ANTROPOZOONOSİS (Hayvandan insana)
 - AMPHİXSENOSİS (İkisi arasında)
-

HELMİNTOZOONOZLAR

- a) Bazı helmint türlerinin olgunları, hem hayvan hem de insanlarda görülmektedir (*Fasciola hepatica*)
- b) Olgunları hayvanlarda yaşayan bazı helmintlerin larvaları insanları enfekte edebilmektedir (*Echinococcus granulosus* - Hydatid kist)
- c) Larvaları hayvanlarda görülen bazı helmintlerin olgunları insanları enfekte etmektedir (*Taenia saginata* - *Cysticercus bovis*)

PARAZİTLERİN KONAKLARA BULAŞMALARI

- Parazitler yaşamlarını sürdürebilmek için hayatlarının bir kısmında veya tamamında başka canlılara (**KONAK**) gereksinim duyar.
- Eğer bulaşma herhangi bir arakonak (kene, sivrisinek vs.) tarafından gerçekleştiriliyorsa buna indirekt bulaşma, aracısız gerçekleştiriliyorsa buna da direkt bulaşma adı verilir.
- **İNDİREKT BULAŞMA**...deri yoluyla,
DİREKT BULAŞMA.....ağız ve deri yoluyla olmaktadır.
- Direk bulaşmada bazı özel durumlar görülür. Bazı parazitlerin gelişme şekilleri (larva, kist) arakonaklarda bulunur. Bu aracılardan sindirim yoluyla alınmasıyla parazitler konağa bulaşır.

Parazitlerin konaklara başlıca giriş yolları :

a) Sindirim yolu: En önemli giriş yoludur. Parazitlerin yumurta, kist, larva gibi gelişme şekilleri veya larvalarını taşıyan arakonakları çeşitli yiyecek ve suyla birlikte pasif olarak bu yolla konak vücuduna alınır.

■ Fasciola hepatica, Dicrocoelium dendriticum, Diphyllobotrium latum, Toxocara canis, Giardia canis gibi çok sayıda parazit konaklara bu şekilde bulaşır.

b) Solunum yolu: Bu yolla bulaşma daha nadir görülür.

• Oestrus ovis uçarken larvalarını koyunların burunlarına püskürtür. Bu larvalar nasal kanal yoluyla frontal sinüslere gelip yerleşirler.

• Echinococcus granulosus yumurtalarının solunum yoluyla insanların akciğerlerine gelip yerleşebildiği belirtilmiştir.

c) Deri yolu: Deri yoluyla bulaşma aracılı ve aracısız olarak 2 şekilde meydana gelir.

- **Aracılı bulaşmada**, Arakonak rol oynar (parazitlerin enfektif formlarını taşıyan ve daha çok vektör olarak adlandırılan). Bu aracılar konaktan beslenirken taşıdıkları enfektif parazit formlarını deriyi delerek doğrudan doğruya konak vücuduna (*Dirofilaria immitis*) bırakır. Deri üzerine bırakılanlar daha sonra kendi aktif hareketleriyle konak vücuduna girer.
- **Aracısız bulaşmada**, bazı trematod ve nematodların enfektif larvaları, doğrudan kendi aktif hareketleri ile deriye gelip, delerek konak vücuduna girer. *Schistosoma haematobium*, *Uncinaria stenocephala*, *Ancylostoma caninum* vb. Miracidium ve Coracidium gibi larval parazitlerin arakonaklara girişi de bu yolla olur.

d) Direkt temas: Konakların yakın temasları sırasında bit, pire, uyuz gibi ektoparazitler bir konaktan diğesine rahatlıkla geçebilirler.

